



## ABONAMENT:

pentru  
Austro-Ungaria:  
Pe an cor. 4.—  
Pe 1/2 an c. 2.—  
pentru  
România și Streinatate  
Pe an cor. 10.—  
Un nr. 10 fil. —



# Olteanul

FOAIE SĂPTĂMÂNALA, SOCIALĂ, CULTURALĂ ȘI ECONOMICĂ.



## INSERTIUNI

se primesc cu  
prețuri reduse.

Scrisori neiran-  
cate se refuză.

Manuscripte nu  
se înapoiază.



Director: DR. IOAN ȘENCHEA.

Apare Duminica.

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIJA:  
Făgăraș, strada Csáky Nr. 3.

## Portul țăranilor de pe Olt.

(In atențiunea despărțământului Făgăraș al Asociațiunii.)

„Ori te poartă cum ți-e vorba  
„Ori vorbește cum ți-e portul.  
(zicală românească.)

În coloanele acestei foi s'a mai scris, paremi-să acum sunt 2 ani despre grija ce-ar trebui s'o purtăm față de îmbrăcămintea țăranilor noștri. În scrisul acela se făcea apel la Reuniunile de femei, ce le avem noi olteni, ca sub scutul și îngrijirea lor portul oltenesc să rămână ferit de motive străine neamului nostru și întrucât să poate să se scoată din folosință acele haine streine, cari s'au furișat pe neobservate în îmbrăcămintea țăranilor noștri. În vremea aceea răsuna mai multe glasuri dornice, de-a ne păstra neschimbat și neatins de mâna străinilor, a portului ce se obicinuește pe „Țara Oltului”.

De atunci au trecut doi ani fără să se mai facă nici o vorbă într'u îndreptarea răului, care neavând nimic în cale-i se lățește foarte iute asemenea unei boale lipicioase.

Cu toate că, poate nici scrisul de față nu va fi în stare să miște pe cei ce le stă în putere și au datorința de a curma răul, totuși scriitorul acestor rânduri a socotit să arete chipul în care s'ar putea ajunge și numai o parte din ținta spre care trebuie să fie îndreptate străduințele noastre.

Cel ce a fost băgător de seamă la îmbrăcămintea țăranilor noștri a putut observa, că aceea să împetrițiază din ce în ce tot mai tare, ba în multe locuri abia se mai văd, ici colo frumoasele și trainicele țesături de pe vremuri ale femeii române.

Incepând dela copilul din leagăn și până la moșneagul bătrân, azi toți dearândul se silesc să îmbrace cât mai multe zdranțe de pe la oraș, *luate cu bani estin*, după vorba lor, cari însă abia-i țin câteva zile, ori și săptămâni și-apoi își dau ortul popii.

Copii mici azi umblă mai toți în nădrăguți și cu legături ce le trec cruciș peste umeri, iar unii poartă și cămeși piestrite ca să arete și de pe haine, că umblă la școală. Copilele apoi din rochii și bluze nu se lasă, iar mamele lor încă fac ce pot numai să le poată cumpăra vreo zdranță din cutare boltă sau dela cutare jidan. Iși vând feldera de grâu, cucuruz, sau un purcel și nu araveori se întâmplă că iau bani dela bancă numai ca să-și vadă copii îmbrăcați cu haine de boltă, cari nu-i dau atâta de lucru cu spălatul și curățitul lor.

Ce să zici apoi de îmbrăcămintea fetelor mari, cu deosebire a celor de prin satele din apropierea Făgărașului, Sibiiului, sau cutărui orașel, cari din rochii, șurțe, cărpe de mătase, păpuși de box și gevreou, nu vreau să lase nimica, ori cât de sărace ar fi ele. Ba nici anii aceștia răi nu le slăbește dorința de a se vedea îmbrăcate cu fel și fel de zorzoane, numai ca să nu fie întrecute de alte fete din satul lor.

Ficiorii la rândul lor, încă nu se lasă mai pe jos, ci luându-și laibere își pun câte-o „ciubică” în cap adusă de pe la America, unii își iau și nădragi și cămașa pistriță, ce le-a mai rămas din vremea de pribegie și așa se schimonosesc, cât nu știi ce-s români, sași ori cutare jidanaș ce umblă pe sate după sdranțe,

Dar la ce să ne mirăm de îmbrăcămintea piestriță și luată cu bani scumpi ale copiilor și a tineretului, când femei în etate, umblă cu păpuși după moda cea mai nouă, poartă șurțe, rochii și cărpe de mătase, ca și când dumneaei ar fi cutare baroniță cu moșii cât vezi cu ochii.

Mi s'a dat să văd nu una ci mai multe femei îmbrăcate în feliul acesta, deși au de purtat o casă grea și număroasă. Așa o femeie bătrână de

vre-o 50 de ani, spunea, că bărbatul e bolnav de 2 ani, și are copii, pe cari nu știe cu ce să-i încurce de azi pe mâne și cu toate acestea pe dumneaei se vedeau numai mătăsuri din cap până în picioare, cât te cuprindea jalea, gândindu-te la nesocotința omului, lacom după haine de boltă.

În cele de până aici a fost numai mândria nesocotită, ce-o pun țăranii pe trupurile lor, dar când te uiți și la multele nimicuri scumpe din casele lor, bună oară la fețele de mese, la perdelele dela ferești și la alte zdranțe de pe pat, mult costișitoare, atunci nu te mai mira de sărăcia, că bate cu putere la ușa țăranilor noștri.

Nu e rară casa țărănească, în care, dacă nu vezi tot numai zdranțe de pe la oraș, totuși vezi multe pânzături, cari când intri în o astfel de casă, te izbesc neplăcut în față și te fac să nu te simți bine în casa aceea.

Porneala aceasta nebună de-a schimba hainele frumoase și trainice ale țăranilor noștri cu zdranțele jidovești trebuie să-l pună pe gânduri pe orice român, care ține cât de cât la portul, limba și legea neamului său.

În deosebi aceia, cari în urma slujbei ce-o au, sunt puși anume să păzească comorile neamului din care face parte și îmbrăcămintea poporului, aceia zic, trebuie să aile chipul, sau feliul, în care se pot păstra curate țesăturile măestre ale femeii române.

Imi iau voie să arăt și mijlocul prin care se poate ajunge ținta dorită. E drept, că feliul arătat de mine, singur nu duce la ajungerea deplină a țintei, dar totuși ajută mult prin aceea că se îndeamnă țăranii să pună mai mult preț pe trainicia hainelor de casă, decât pe răzele dela oraș.

Mijlocul cel mai potrivit sunt expozițiile de țesături românești, ce ar fi cu cale să se aranjeze cu prilejul diferitelor adunări, ce le țin despărțământele Asociațiunii. Chiar și când se țin numai simple prelegeri, n'ar strica să se aranjeze câte-o expoziție de felul

acesta, la care țaranul, mai ales femeia ar da mână de ajutor bun bucuros, fiindcă ține mult la aceea, ca și străinii să vadă ce lucruri frumoase știe țese și coase, când vrea ea. Cheltuieli nu s'ar face. Cel mult trupul s'ar osteni pe urma umblatului pela casele oamenilor. În schimb cel ce să străduiește cu aranjarea unor astfel de lucruri e răsplătit cu mângăerea, că a făcut și el ceva, pentru înaintarea poporului, punând o mică, dar trainică pietricică la temelile neamului său.

Cu deosebire dela adunările generale ale despărțămintelor noastre să nu lipsească o expoziție de țesături românești nu numai dintr'un sat, ci din tot jurul comunei, unde se ține adunarea.

N'ar strica apoi, ca să se facă un album al țesăturilor și cusăturilor oltenești, cari prin felurirea lor, căci portul dintr'un sat se deosebește mult de cel a satului vecin, și frumsețea originală sunt destul de atrăgătoare și dacă s'ar împreuna cu motive din alte părți, atunci am avea un port, care și pe străini i-ar pune în uimire. N'ar strica să fie combinat cu cel săliștenesc, dar numai în parte, căci și acela în vremea din urmă a început să treacă marginile eroite de mâna harnică, dar cruțătoare a femeii române.

Jocurile flăcăilor noștri deasemenea ar trebui îngrijite, de așa ca să nu se vâre în ele mișcări străine, de cari să observe multe la jocurile satelor de pe la noi. Cu deosebire cei ce au fost în America și cărora le place să dea mai mult pe domnul, aceea mai mestecă printre mișcările românești măestre și foarte drăguțe, câte-o mișcare străină, care nefiind jucată cum trebuie te face, când o vezi la cutare țaran de-al nostru să râzi, să te prăpădești, ori mai bine să plângi, când îl vezi că umblă să joace ce nu știe, și un joc care nu-i șade ori-cui, mai ales straielor românești.

Vorba românului spune limpede că, ori să vorbești așa cum te îmbraci, ori să te îmbraci cum vorbești, care atâta înseamnă, că spre a te arăta că ești un om cuminte e destul să vorbești, îmbraci și joci cum te-ai pomenit din moși strămoși, ori dacă vrei să vorbești mai pe sus, cât să nu te poată înțelege oricine, atunci îmbracăte și joacă așa cât să fi de râsul tuturor.

Starea asta de lucruri trebuie îndreptată cu orice preț.

Dacă vom lăsa lucrurile de azi pe mâne, mai pe urmă vom ajunge acolo, cât nu ne vom cunoaște noi pe noi înșine.

Să nu ne amăgim cu vorbele că »Românul nu pierde în veci«, fiindcă »are viitor de aur«, nu, căci vorbele acestea numai atâta spun, că neamul nostru, dacă e tare, deștept și harnic să nu se teamă de nici un dușman. Sau cu alte vorbe, dacă ține la legea limba, portul și obiceiurile sale strămoșești, atunci nime nu-l poate sili să se facă nici unghur, nici jidan, neamț, ori altceva, dar nu spun și aceea, că dacă Românul nu ține la comorile neamului său, din cari îi izvoarește puterea de viață, el ar rămânea tot viteaz și tare, pentru că atunci s'ar adevăra alte vorbe: »Pieirea ta din tine Izraile«. Înțelesul acestor vorbe, că neamul nostru nu va fi supus de dușmanii de dinafară, ci de cei dinlăuntru, cari mai curând ori mai târziu îl vor șterge de pe harta popoarelor vii.

Tot ajutorul se așteaptă, dacă nu dela Reuniunile femeilor române, atunci Despărțămintele Asociațiunii să-și țină de cea mai plăcută datorință a lor, păzirea acestei comori neprețuite a neamului nostru, pentru că dela felul în care ne vom îmbrăca atârna și limba și simțămintele noastre. Iubește o îmbrăcăminte schimonosită, îți place de bună seamă să vorbești o limbă și mai schimonosită, iar inima ta bate mai mult pentru cutare jidănaș, care-ți dă o glajă de rachiu, sau ceva zdreanță, decât pentru nevoile și suferințele neamului tău.

Oamenii cu carte ridicați din mijlocul poporului pot aduce mult folos prin aceea, că-i vor îndemna stăruitor și înșiși le vor da pildă vrednică de urnat despre țăria cu care trebuie să țină fiecare român la portul, limba și legea strămoșască.

Nu-i bine să rămânem nepăsători în fața pierderii, ce suferim prin împetrișarea portului și-a limbei, ci toți trebuie să ne punem împotriva pornelii inconștiente, ce prinde tot mai multe rădăcini în sinul poporului, de a îndrăgi mai mult lucrurile străine, decât cele ce le fabrică mâna dibace a unei femei harnice.

În multe părți Asociațiunea observând răul acesta din vreme s'au pus pe lucru și l-au împiedecat de-a se mai lăți. Acolo e pilda femeilor române din comitatul Hunedoarei, cari cu ajutorul Atelierului de țesături românești din Orăștie, au izbutit să facă pe țarancele noastre să-și împodobească ele cu mâna lor trupurile, de așa, cât le-au mers vestea despre frumsețea hainelor, ce le poartă.

N'ar strica să se pornească o atare mișcare și din partea știutorilor de carte din Țara Oltului, dacă nu a femeilor, atunci conducătorii Asocia-

unii prin aranjarea expozițiilor de țesături curate românești, prin scoaterea unui album cu cele mai măndre porturi oltenești și prin îndemnul, ca să se pună mai mult preț pe măestria și curățenia jocurilor românești.

Atunci cei puși în fruntea despărțămintelor pe dreptul se pot numi conducătorii și răspânditorii culturii românești în mijlocul poporului.

Veghetorul.

### Dela comisiunea administrativă comitatenză.

În 11 Iulie st. n. și-a ținut ședința lunară comisiunea administrativă (consiliul municipal) a comitatului Făgăraș.

Dintre obiectele pertractate amintim următoarele: Raporturile îndatinate lunare s'au luat la cunoștință. Li s'a detras dreptul de a ținea armă (pușcă) locuitorilor Ioan N. Banu, George Motca și George Bucur Ceapă din Poiana Mărului, sub pretextul »siguranței publice».

Ca totdeauna și de astă dată mai de însănuțate pentru noi români au fost cauzele referate de inspectorul (revizorul scolar de stat).

Comisiunea a propus ministrului de culte ridicarea (mărirea) salariilor învățătoarești din întregirea dela stat, pe baza înaintării următorilor învățători: Ioan Tanasescu și Ioan Ripescu, Tohanul nou, Ioan Cocan, Mândra, Victor Dejenariu, Viștea de sus, Lucreția Roșu, Vlădeni, Eustachie Stanislav, Lisa, George B. Boeriu, Viștea de jos, Ioan Pușcariu, Moeciul de jos, George Socol, Berivoi mari, Victor Moșoiu, Simion, Vichente Monea și Lazăr Sbărneciu, Toderița și Niculae Bărbat Șarcăița.

Discuție mai vie s'a încins la chestia școlii gr.-ort. din Comăna de sus și a școlii gr.-cat. din Bucium.

Inspectorul a propus sistarea acestor 2 școli confesionale și în locul lor organizarea de școli comunale.

Dr. Ioan Șenchea, combate aserțiunile, inspectorului, documentând absurditatea lor și nelegalitatea ce se face față de școlile confesionale. Propune ca, ambele cauze să se ia dela ordinea zilei, ca neîndreptățite.

Maioritatea oficială nu primește propunerea lui Dr. Șenchea.

În contra învățătorilor din Poiana Mărului: Nicolae Garoiu și Ioan Pușcariu, propune inspectorul introducerea cercetării disciplinare și sistarea întregiri salariului dela stat sub pretextul, că »n'au arătat destul sporiu în propunerea limbei unghurești».

Dr. Șenchea arată, că toată chestia aceasta nu este decât o șicanare din

partea vizitatorului de școale, Boldizsár, atât de bine cunoscut și comisiunei administrative, fiindcă acestuia așa să vede, nu-i place fizionomia acestor învățători. E bătător la ochi, că până în anul acesta, — la venirea lui Boldizsár — numiții învățători au fost unii dintre cei mai buni, — cum sunt și azi, — ba au fost și lăudați. Și acum așa peste noapte, tot ce a fost bun s'a prefăcut ca prin minune în rău.

Sistarea salariului e nemotivată, neîndreptătită, ba chiar neumană. Aceasta este „bunavoința” dlui inspector față de învățătorii români.

Față de acestea inspectorul abia a putut găngăni câteva fraze goale.

Totuși comisia oficioasă nu a primit propunerea lui Dr. Șenchea. Astfel cauza va merge la ministeriu.

Tot ocoșul de inspector a compus un „regulament” pentru școalele din comitat, pe cât de absurd, pe atât de neexecutabil. Dr. Șenchea propunea punerea lui la archiva inspectorului.

Oficioșii însă, — și cei cari au vorbit contra lui, tot îl primesc. Să putea altcum? *Rap.*

### Moartea copiilor din pricina beuturii.

Una din chestiile mari cari frământă lumea de azi și îngrijește pe oamenii de știință, mai ales pe doctori, e chestia alcoolismului.

Lucrul e cu atât mai grozav cu cât cei mai mulți oameni sunt alcoolici fără să știe.

E dovedit că oricine bea zilnic, chiar cumpătat, oricât de puține băuturi alcoolice, sângele și toate organele băutorului sunt mai mult sau mai puțin otrăvite. Otrava aceasta e cu atât mai primejdioasă, cu cât se adună în creeri, plămâni, etc., le slăbește și numai încet-încet e dată afară; dar cei cari beau zilnic, înlocuiesc otrava înainte de a fi fost dată afară cea de mai înainte.

Am arătat altă dată, și fiecare băutor o știe că îndată ce bea se simte numai decât lucrarea tăriei din beătură. Această otravă nu lasă neatinsă, nici o particică din trup. De aceea copiii băutorilor, sunt otrăviți și nu au puterea de viață, care o au copiii născuți din părinți ne beutori. Unii se nasc morți, alții atât de amărâți, în cât, dacă nu mor în zilele di'ntăiu, o duc ce-o duc și odată, te miri din ce pricină se sting.

Nu zicem că numai singur veninul din beătură e pricina morții atâtor copii de față, dar dacă s'ar cerceta cu amănuntul, s'ar vedea că și beutura face multă stricăciune în trupul biețior copilași.

Ne înfricoșăm de holeră, de războaie, când acestea seceră câteva mii, și nu se sperie nime de grozăvia morții copiilor: în 1912 au murit cincizeci de mii de băețași. Cincizeci

de mii de suflete, aproape atâtea câte au pierit în unele din cele mai însemnate războaie. Și doar acești copii, chiar fiind mici, tot sunt pentru sătean o pagubă destul de mare, iar pentru neam înseamnă câteva zeci de milioane răsipite.

Cei cari nu mor în anul întâiu sunt slabi, piperniciți, fără sânge și fără vlagă; boalele îi seceră ca pe muște frigul; căci n'au putere de a lupta cu boala. Să-ți ucizi urmașii să stingi făclia vieții lăsată ție din moși strămoși, din pricina unei băuturi otrăvitoare, e culmea!

Cei mai mulți nu știu și nu-și dau seamă. Sărmanii nenorociți, ei cred că beutura dă putere! Câți bărbați n'aduc singuri rachiou sau țuică ori vin nevestei însărcinate ori care alăptează, neștiind că otrăvesc și mama și pruncul. De aceea e datorie de a lumina mereu pe oameni, de a le arăta și dovedi relele băutorilor.

Slăbirea urmașilor din pricina băuturii părinților s'a dovedit cu animalele. Puii din părinți alcoolizați piereau aproape toți. Când numai unul din părinți era alcoolizat, tot mai rămăneau câțiva pui, dar slabi, și urmașii lor se stingeau.

Răul e vădit și lupta cea mai cu folos e de a face pe oameni să înțeleagă că ori cât de puțină băutură spirtoasă și tot e vătămătoare, nu numai celui ce-o bea, dar e și grozavă pentru urmași.

În Rusia mor mai mulți copii din pricina, că părinții lor au fost beutori, de aceea însuși țarul s'a îngrozit de relele alcoolului și a dat poruncă să se ia măsuri aspre împotriva lății beuturilor spirtoase.

Zicem înc'odată că: Războaiele, ciurma, holera,ucid câteva mii de inși, dar urmașii rămân teferi; pe când alcoolul ucide, slăbește și stinge neamul.

*Neculcea.*



### CÂNTEC...

Lăutare, tinde arcușul  
Și mi-o trage știe pe loc...  
Să mai joc odat' bătuta  
Pân' se'ncinge'n mine — un foc.

Zii din strune zii cu sete  
Moș Andrei cobzar vestit,  
Iac'asa cum sunt în luptă,  
Eu am fost și-am btruit.

Dus am fost pentru dreptate  
Să fac țării alt hotar.  
Să mi-l fac cuminte-odată  
Pe hrăpărețul bulgar.

Pentru țar' avem de-apururi  
Dorul inimei curat...  
Zii! Străbată pân' la stele  
Glasul strunei fermecat.

## NOUTAȚI.

### Invitare la abonament.

**Aflândune în semestrul al II-lea în a. c., văzând că On. cetitori nu să grăbesc așa face datoria morală, față de foaia noastră, ținută cu mari jertfe, pentru apărarea intereselor noastre naționale, pentru care a fost tras în proces și de astădată este acuzat cu 8 procese de presă, suntem nevoiți a ruga pe stimații foști abonenți și pe cei de acum se binevoiască așa achita și a renoua abonamentele. — Iar cei ce sunt în restanță de pe anii trecuți la cari sau sistat trimiterea foaiei, și sunt dați în judecată nu aștepte urmările neplăcute, ca se nu fim de vorbă, administrația nu mai poate aștepta. Foaia nu se poate susține fără abonamente plătite înainte. — Deci apelăm la stlm. abonenți, și-i rugăm din nou să ne trimită prețul foii, atât restant cât și prezent.**

**Cu începutul semestrului din 1 Iulie a. c. deschidem nou abonament cu prețul ce se vede în fruntea foaiei.**

*Redacția și Administrația foaiei „OLTEANUL”*

— **Petrecere românească în Făgăraș.** Tinerimea studiosă din Făgăraș, și jur, a decis să aranjeze în ziua de sf. Ite o petrecere românească în Făgăraș împreună cu o producție muzicală — declamatorică. — Cum mișcările culturale în Făgăraș sunt așa de rari, nu putem decât lauda frumoasa hotărâre a bravei noastre tinerimi studioase, și sperăm că onor. public intelectual românesc din Țara Oltului, își va da tot sprijinul său binevoitor.

— **Sbor cu aeroplanul.** Duminecă la 4 oare după amiază va sbura cu aeroplanul Albert Zigler, cunoscutul aviator, pe terenul *Priloge*. Prețul intrării: locul I. 3 cor. II. 2 cor. III. 1 cor. Bilete se pot căpăta la dnii Dr. Gyárfás, Carol Bretz și la casă pe locul de sburat.

*Râde satul plin de viață  
Strălucind de sărbătoare.  
Căci se 'ntoarce astăzi gloata  
Din răsboiu, biruitoare.*

— *Țara mea mi te îmbracă  
În veșmânt de sărbătoare.  
Horă mare să 'ntindem,  
Pân'la noile hotare.*

*V. CIOBANU.*



### Sărăcilă spaima smeilor.

— POVESTE. —

Ci-că într'un sat era un om și avea o casă de copii flămânzi și goi pușcă, cât nu știa săracul ce să mai facă. De muncit muncia el, și o leacă de carte știa. Dar de! ca omul fără noroc să știe și toaca în cer, și dacă nu-i parte, de geaba-s toate.

Câte n'a întors și n'a sucit doar pe dracu ghem nu la făcut și n'a fost în stare să-și facă măcar un suman; iar casa lui, pe uși intra vântul și pe sub tălpi eșea; iar ferestrele erau astupate cu țoale și in-

† **Mihail Kühn**, măestru pălărier, după lungi și grele suferințe în etate de 83 ani în 13 Iulie n. a. c. a încetat din viață. Inmormântare i s'a făcut în 15 Iulie a. c. Reposatul a fost unul dintre cei mai bogați fruntași al făgărașului. Odihnească în pace!

— **Aprinderea gazului într'o pivniță din Făgăraș.** Joi la oarele 3 după-amiază s'au văzut nori gri deasupra orașului, pricinuit de gazul ce s'a aprins în pivnița lui Leopold Therfeld. Lucrul s'a petrecut așa că un băiețel ucenic a mers în pivniță după ceva marfă. Se zice, că ucenicul a mers cu lumina, care ajungând în atingere cu gazul de acolo s'a aprins. Flăcările au venit băiatului în față și au ars în obraz și părul. Ba și hainele i-au luat foc așa că numai cu mare greu a putut ieși ca să dea celorlalți știrea despre aprinderea gazului.

Sunând trâmbița de foc s'a adunat lume multă înaintea boltei, dar pe lângă toate străduințele pompierilor, focul nu s'a putut stinge, ci a trebuit lăsat ca să ardă tot gazul din pivniță. Fereștrile pivniței au fost astupate bine așa că încetul pe încetul s'au demolat flăcările. Băiatul e fiul învățătorului pensionat din Făgăraș dl Andrei Stroiă și a fost dus la spital, unde i se dă îngrijirea de lipsă. Pagube mari nu sunt. — Altmintrelea toate au fost asigurate.

— **Dărnicia unor harnici Olteni duși la America.** Intre mulții oameni năcăjiți, cari siliți de mulțimea nevoilor din țara noastră iau în mână toagul de pribegie sunt câte unii, cari pe lângă toată depărtarea dintre America și casa părintească nu-și uită de năcazurile rămase în urma lor, ba uneori își aduc aminte și de casa lui Dzeu, dela care ne vine tot ajutorul și mângăierea în nevoile ce dau peste noi.

Astfel de oameni cu frica lui Dzeu și iubitori de casa Domnului sunt următorii 7 oameni din Țara Oltului, cari dorind să dea ceva la sf. biserică, au pus dolar lângă dolar și cenți lângă cenți și-au cumpărat un frumos rând de haine pentru biserică din Răușor.

lăuntru casei o vatră plină de cenușă și un pat de scânduri așternut cu o cergă; iar el slab, slab...

Poate de-ar fi fost singur, ar fi trăit ori unde, însă când sunt mai mulți, tare te mai doare când zici: „Vai de noi“.

Așa că, văzând el și văzând, fără să spue la nimeni, își luă sumanul numai, eși pe poartă și s'a tot dus.

A mers el, ce-a mers, pe căldură de ne mai pomenit și numai dădu de o fântână. Nu știa ce să-și aline: foamea ori setea și scoțând o ciatură de apă bău, și se culcă la umbra ghizdelor. Dar niște muște mereu îl supărau, se apăra el, dar la urmă începu a le prinde cu mâna. Vre-o câteva se așezară pe fântână, atunci el, pleosc o palmă și omori vre-o șapte, că fuseseră multe. Apoi, ca omul care n'are de lucru, luă o piatră ascuțită și sgârie pe ghizdele: „Numai cu o palmă omorâi șapte suflete“ și se iscăli Sărăcilă. După care își puse sumanul în cap și adormi.

Pe vremea aceea, umblau smeii pe pământ. Și vre-o câțiva își aveau palaturile aproape de fântână.

Soarele era de toacă și omul tot dormia. N'aveți gând, cum doarme omul nevoiaș; doarme mult și ar vrea să nu să mai

lata și numele acestor români harnici și cinstitori de casa domnului: Miron Comșulea și Nicolae G. Roșca câte 10 dolari, Teodosie Boeriu 3 dolari, Nicolae M. Roșca și David Comșulea câte 1 dolar toți din Răușor de lângă Făgăraș. Au mai dăruit Gavrilă G. Milea din Ileni și Adam Bocan din Pianul de sus câte 50 cenți.

Acestor inimi darnice li-se aduce cele mai călduroase mulțămite din partea oficiului parohial gr. catolic. din Răușor.

**Moartea neașteptată a ministrului rus din Belgradul Sârbiei.** Se face multă gură pe urma morții neașteptate a trimisului rusesc la Sârbia. A fost chemat la masa trimisului Austro-Ungar, unde și-a petrecut destul de bine. Odată la cuprins ceva boală și a murit pe loc. Foile sârbești au lăsat vestea, că Hartvig a fost înveninat de aceea mulțimea sârbilor cari se adunară în capitală din prilejul zilei împăratului s'a infuriat și a voit să atace legația Austro-Ungară. Noroc, că porneala sârbilor a fost observată la timp de jandarmi, cari n'au lăsat pe oameni să se apropie de palatul austro-ungar. Sârbii au ținut mult la bărbatul acesta, care mult bine le-a făcut. De aceea l-au rugat pe țarul Rusiei să lase, ca să-l îngroape în pământ sârbesc. Țarul le-a împlinit dorința și așa l-au îngropat cu mare cinste în capitala țării, în Belgrad.

† **Moartea lui Emil Găleanu.** O nouă și dureroasă pierdere a avut literatura română prin moartea nuvelistului de valoare atât de apreciată de publicul cetitor și de critică. — Emil Găleanu este autorul mai multor volume dintre care cel mai de valoare este volumul „Bătrânii“. — De câțiva ani a fost directorul Teatrului Național din Craiova, unde deși a întâmpinat multe greutăți, totuși a muncit pentru al ridicarea la stare înfloritoare de astăzi. — O boală care-l muncia de multă vreme la doborât în 3 Iunie v. și pe acest scriitor ce făcea cinste literaturii noastre, care avea dreptul se spere multe dela cel stins fără vreme.

scoale. Când numai ce sosi un smeu la fântână cu un burduf după apă.

Se uită lung și la om și la gizdele: „Numai cu o palmă omorâi șapte suflete“ și îi păru ciudat, cum un pic de om ca acesta să omoare de-odată șapte oameni și gândi. „Strașnic lucru. Dar ia să l trezesc“ și iar se resgândi: „Da dacă imi face și mie o hoție. Mai bine să-mi iau apa și să mă duc în drumul meu.“

Tocmai atunci se trezi și omul.

lhaa! zise el întinzându-se, că mulț am dorit și căută să se uite unde e soarele și dădu cu ochii de smeu. Coscoaga nămla de om, ualt cât un brad și spătos ca un deal, cu piciorul lui, ar fi acoperit trei ca dânsul și omul ar fi ras-o la sănătoasa însă își ținu frică.

— Cine a scris aici? întrebă smeu.

— Eu, răspunse omul inimos.

Și smeu strângându-și obrazii cu mâna se uită la el pe sub gene și îi tremura inima. Vrea să zică sunt ai dracului oamenii aceștia mici.

Auzise el, că de o seamă de vreme prind a stăpâni împărățiile numai oameni de aceștia și-s tare iscusiți în toate; însă de puterea lor nu știuse. Și-și făcu gând, că dacă cu o palmă știu a lua șapte vieți, la luptă îl doborâ și pe el cât e de straș-

**Ploile mari din Dumineca trecută** au stricat în mai multe locuri linia ferată dintre Sibiu și Ocna, așa încât călătorii cari au voit să se întorcă la Sibiu cu trenul de 10 ore seară, au fost siliți să rămâie peste noapte în Ocna și numai în dimineața următoare s'au putut întoarce acasă, de amândouă părțile ale căii ferate s'au deschis prăpăstii mari, cari se văd și acum. Comunele din împrejurimea Sibiului: Turnișorul, Gușterița, Șura-mare și Bungardul au suferit pagube neînsemnate în urma apelor revărsate. Grădinile bulgarilor sunt toate potopite și în mare parte nimicite. Comunele mai depărtate de Sibiu n'au fost cruțate nici ele de furia pârâielor umilate, cari au rupt poduri și au înecat în unele locuri și animale de cesă.

— **Descoperire.** În comuna Rău-demor, din comitatul Hunedoarei, săpându-se o pivniță, lucrătorii au dat de ziduri de peatră cam la 2 metri adâncime. S'au găsit și două urne goale. Zidurile și urnele aflate sunt de pe vremea romanilor. Numita comună este de astfel așezată aproape de Grădiște sau Sarmisegetusa de odinioară, unde până acum s'a scos la iveală un amfiteatru și o mulțime de monumente vechi care vestesc gloria Romei.

— **Amenințare.** Moștenitorul de tron Alexandru al Sârbiei primește din Bulgaria numeroase scrisori, în care este amenințat că în timpul cel mai apropiat are să fie ucis din pricina, că mulți bulgari aflători în ținuturile nou cucerite sârbești sunt prigoniți de administrație.

— **Mare foc în gara din Ploiești.** În gara din Ploiești s'au aprins 2 vagoane cu petrol. Nenorocirea s'a întâmplat Marți seara pe la orele zece. Lumea, care nu se dădu somnului auzi două detunături mari și o lumină mare înroșia cerul. Se părea că s'a aprins tot petrolul din gară, sau cel puțin gara a ajuns în flăcări.

Au mers numai decât pompierii la fața locului și câteva regimente de soldați, cari dând ajutorul de lipsă au izbutit să împie-

nic. Totuși smeu, să nu pară că e frică, nu-și pierdu cumpătul și zise:

— Da pe locurile astea mă rog ce cauți?

— Stăpân răspunse omul dârz, dar cu inima plumb de rece.

— Stăpân? întrebă smeu.

Ce se gândi Smeul, să-l ia de un picior și să-l asvârle ca pe-o mortăciune. Se temu. Dacă omul îl birue. Trebuie ca astfel să scape deasemenea oaspe nepoftit pe moșia lor. Răspunsul trușă al omului, îl puse pe gânduri, nu care cumva să-i trăsnească vre-o dănaș, ca să-i dea de lucru.

— Mă rog, îi vorbi smeu, nu cumva te tocmești rânduș la noi, că uite, chiar avem nevoie de un om să ne care apă și să ne aducă lemne.

Când auzi omul, bucuria lui. Pe mâncare să-l fi primit și tot să ducea, că vedea lumea verde de foame.

— Cum nu? mă tocmești, răspunse el. Numai să mă îngrijii bine de-ale mâncării.

— De asta, n'ai grijă, zise smeu, numai să poți mânca.

Omul pricepu că Smeul are frică de el și se îngâmfă și mai tare.

— Bine, însă eu n'am obicei să merg pe jos. Până aici am venit călare pe un

dece lățirea focului. Cu prilejul acesta mulți soldați au dat dovezi cutezătoare despre curajul lor. Astfel unul a mers printre flăcări și a desfăcut celelalte vagoane, ce erau acătate de cele aprinse. Un altul a desfăcut alte vagoane, așa că s'au scăpat multă marfă din ghiarale focului. Cu toate acestea Coman Mariș, care fiind aproape de vagonul care a luat foc a ajuns în mijlocul flăcărilor și a ars tot de s'a făcut numai scrum. Paguba se urcă la vre-o două sute de mij.

— **La Petersburg.** Sâmbătă în 4 Iulie v. pleacă din București la Petersburg o delegație a regimentului 5 de roșiori „Țarul Nicolae II”, compusă din colonelul Herescu și trei ofițeri, pentru a preda Țarului uniformă noului său regiment. Delegația va fi prezentată Țarului de domnul C. Diamandi, ministrul plenipotențiar al României la Petersburg.

— **Mare nenorocire pe un vapor american.** Scriam într-unul din numerii acestei foi soarta nefericită ce a avut-o vaporul „Empress of Ireland”. Pe vaporul acesta călătoreau foarte mulți oameni din Europa, cari își făcuseră ceva parale și acum se întorceau acasă. Printre călători ce spun, că au fost și români. Intre cei scăpați de furia valurilor 9 sunt și vre-o 5 români din ținutul Sălajului. Doi călători din comuna Brad cu numele George Pop a Gavrilii și Alexe Duma, spun lucruri înfiorătoare despre felul în care s'a întâmplat nenorocirea. Ședeam liniștit în vapor, zice Alexe Duma, când a plecat pe adâncul mării. Deodată s'aude o ciocnitură puternică și în clipa următoare vaporul nostru isbit de un altul începu să se cufunde în râul St. Laurențiu. Eu băgaiu seamă numai decât și am ieșit pe bord încins cu brăul de salvare, ce stă acătat deasupra patului fiecărui călător în vreme de primejdie. M'am aruncat în mare și-am scăpat. Un altul G. Pop s'aprins de-o scândură și cu ajutorul aceleia și-a mântuit viața. Cu scândura aceea voia să scape și o femeie, zice G.

nour. De-aici încolo de ție voia, să mă duci d-ta.

Smeul când auzi că umblă și călare pe nouri, îi dărdăi inima în el ca geaurile de tunet.

Se gândi: „Trebue să isprăvim cu acesta”.

— Bine, glăsui Smeul, și umplând burduful cu apă, îl puse în spate și aruncă și pe Sărăcilă de-asupra, care părea cu înălțimea smeului o muscă pe un paiu. Și-l duse acasă.

Iar el își puse degetul la gură și le șopti să tacă că le spune el.

Și după ce dădu burduful cu Sărăcilă cu tot din spate, le zise tare:

Iată, fraților, am adus un hargat bun și le făcu din ochi. Iar omul se uită la maldările de case pe care le avea înainte, ca niște munți drepti ca peretele, pe lângă care părea ca un grăunte.

Ei, ei, își zise el, până aici ție-a fost și se gândi ce are de făcut el la Smei, el, o umbră a unui deget de-al lor, și îi veni să cadă de ameteală. Dar își veni în fire și făcându-și cruce, și zise: „Doamne nu mă lăsa” și ridică ochii în sus iar un smeu văzându-l îi zise:

— Ce semn faci și de ce te-ai uitat în sus și ai vorbit?

Pop, care însă prinsă fiind în brațe de bărbatul ei mort s'a cufundat cu el cu tot în adâncul mării. Cine știe, câte vieți au pierit în mijlocul valurilor nemiloase.

— **Omor în vis.** Căpitanul Gonze din Maroco, a avut într-o noapte un vis urât. A visat, că niște oameni i-au răpit nevasta și cei trei copilași ai lor. El văzând lucrul acesta a pus numai decât mâna pe revolver și-a împușcat nevasta și copilașii. Când s'a desmetecit și-a văzut fapta-i îngrozitoare și-a tras și lui un glonț și așa s'a prăpădit o familie întreagă pe urma unui vis urât avut în somn. Toate acestea se știu din o scrisoare scrisă de mâna căpitanului înainte de ce și-a dat glonț.

— **Calduri mari în America.** Pe când la noi vin ploii dese, pe atunci în America umblă așa călduri mari, cât abia o pot suferi oamenii. Mai mulți înși au căpătat fierbințeli, iar vre-o 10 au și murit.

— **Aviz către publicul Român.** Cunoșcând multele lipsuri ale poporului nostru dela sate, am deschis în Budapesta un **Birou de informații** ca în felul acesta să stau în ajutorul publicului român în ori care afacere ce se ține de Budapesta.

*Fiind chiar acum timpul îmblătitudinii, Vă atrag atențiunea asupra faptului.*

*mai mare fabrică din Bpesta are anul acesta prea multe matoze (dube) de 720 până la 1000 mm. și le-ar vinde cu preț foarte moderat și pe lângă garanția mare. Vă servește și cu motoare, mașini cu aburi etc. tot cu preț moderat. La dorință vă trimite cataloage.*

Da-i informații referitor la rugărilor înaintate ministerului ori Curiei. Urgez rezolvarea lor și rog rezolvare favorabilă. Mijloacec împrumuturi ieftine pe amortizare și vânzări de moși și păduri. Cine vrea să-și cumpere locomobile, motoară, moară, mașini de îmblătit mănate cu locomobil, cu motor, cu cai, ori cu mâna, mașini de sămănat grâu, de cosit grâu, ori iarbă, pentru adunatul fânului, ori despoierea cucuruzului, pluguri, etc., să-mi scrie mie căci gratuit îi recomand fabrici de unde își poate cumpăra toate acestea plătibile în rate și

— iar el răspunse: Chemai un nour de ploaie să măi stropescă ograda asta, căs prea uscate pietrele.

Smeul cum auzi, se duse de spuse celorlalți. Iar unul bătrân, care auzise și el de peirea celor șapte suflete vorbi:

— Nu, nu, nu, te-i pomeni că-i aduce atâta ploaie că ne-o toropi aicea.

— Nu trebue, răspunse lui Sărăcilă Smeul că uite am adus un burduf.

— Bun, glăsui omul; dar, dați-mi să mănânc și de lucru, că n'am vreme de stat.

Va urma.

I. Dragoslov.



RICHARD HENRY SAVAGE.

## Principesa de Alasca

Traducerea de Valeriu Crișianu.

(4). (Urmare).

II.

Pierre Lefranc cu o privire curioasă caută spre tovarășul lui muncit de gânduri.

— N'ai știut până acum? — întrebă Orloff, ridicându-și ochii oboșiți spre vechiul lui prieten.

— Patru ani dearândul dragă Fedore, eu am lucrat la năi pe țărmii Alascei și deci cine imi putea mie spune vre-o veste

cu prețuri mai ieftine ca la agenturi jidovești. Scopul meu este ca țăranul Român să-și cumpere marfă bună din mâna primă și cu garanția mare. Să vă feriți de firme cari nu sunt fabrici. Să vă feriți de agenți jidovi cari vă înșală.

Vă recomand o invenție nouă: o morișcă cu 2 petri și sită mănătă cu mâna, care macină 100 kg. făină pe zi. Prețul e 320 cor. pe rate.

La dorință trimit gratuit planuri de mori și catalog ilustrat despre toate recvizitele economice. Cu stimă: **L. OLARIU,** Budapest, II., Margit-körút 11.

x **E aici vremea compoturilor!** Femeia harnică acum pregătește compot din mure și poame pentru iarnă. Spre scopul acesta recomandăm la timp potrivit serul Dr. Oetker, cel mai excelent și mai ieftin mijloc pentru împiedecarea dela stricăre a compoturilor. Un pachet de 12 fileri e de ajuns pentru păstrarea a lor 5 kgr. de compot de poame piersece și cerașe exact de porme, castaveți, și împiedecă mucezeala. Serul acesta a fost aplicat cu mult folos în numărtoase bucătării și e reclamat zilnic de publicul mare. La dorință se pot căpăta gratis și libere de porto rețete dela fabrica Dr. Oetker din Baden, lângă Viena.



## Starea sămănturilor dela noi.

În urma deselor ploii, ce ne-au cercetat în anii din urmă ne așteptam, ca toată osteneala bieților economi să fie zădărnicită de apa cea multă. Apele însă n'au prea ieșit din matca lor. Au venit ce e drept potopuri mari, ba prin unele locuri a căzut și puțină ghiață, dar neținând multă vreme au trecut fără să facă multă pagubă în sămănturi.

Din pricina ploilor au suferit mai mult ierburile, cari au fost înecate pe deantregul, dacă n'au fost tăiate la vreme, sau dacă sau tăiat nu s'au putut usca. Așa, că bieții oameni numai pe apucate și-au putut face ceva fân. Se părea, că l'au furat așa umblau de repede cu el de teamă să nu li-l apuce ploaia.

Afară de ploaie nime nu se gândea la altă pacoste, ce ar putea să vină asupra

despre tine? Soarta cea rea — continuă Francezul, — m'a ajuns în Sevastopol și m'au trimes lângă Oceanul Pacific, ca să mă ascundă acolo de ochii lumii.

— Nici eu n'am știut nimic despre... — Orloff a stat pe gânduri, să mai zică oare ceva mai departe?

— Despre rușinea mea, aceea vrei s'o spui? întregi Lefranc propoziția. — Scumpul meu prieten, — continuă el, amândoi am ajuns în aceeași vâltoare, — și Francezul a răs cu hohot.

Îndată după aceea a intrat în odaia lor ordonanța generalului. Le-a adus o cină bună și o porție de vutchi.

— Hai să aranjăm o cină plăcută, — îi zise Lefranc zimbînd.

Orloff nu și-a bătut capul nici cu cina nici cu veselia lui Lefranc, ci într'una căuta să l'ispitească pentru a-i spune istoria vieții lui amare.

— Spune-mi totul, — îi zise el lui Lefranc. — Cum ai ajuns tu pe-aici?

— Apoi, — începu Lefranc înghițind una bună din vutchi, — mă chinuiam acolo în Kodiak și edificam năi. Deodată numai întră în port naia See v a u t c h. Magnificiența sa, aceasta fiară sălbatică avea lipsă de un tovarăș cult, și m'au dat pe mine. Am corăbiat dealungul țărmurilor Alascei.

sămănăturilor. Iată însă, că pe lângă mulțimea de ploi, neprincioase viețuitoare lor de sub pământ numărul șoarecilor a crescut atât de grozav, cât prin unele locuri au prăpădit hotare întregi sămănațe cu grâu.

Din cele mai multe sate ne vine știri îngrozitoare despre paguba mare, ce-o fac șoarecii în bucate. Bieții oameni se tem că nici măcar sămănta ce-au băgat-o nu le va rămânea pe urma pustirii șoarecilor. Umblând printre sămănături, unde vezi spicele drepte, și s'ar părea, că-s frumoase, când te uiți cevaș mai bine și vezi numai unde și unde câte-un spic în sus, iar celelalte stau lipite de pământ, spun bieții oameni că-ți vine să plângi, când te gândești, că truda unui an de zile e mâncată de acelea ființe vii, cari nu s'au străduit nici câtuș de puțin cu lucrul pământului.

Spun oamenii mai bățani, că ei n'au pomenit în viața lor atâția șoareci câți sunt azi în toate părțile șesoase și deluroase, ci chiar și pela munți. Nu se rușinează să-ți treacă cu grămada ziua la ameza mare pe dinaintea. Din pricina lor economii se grăbesc să-și adune cât mai iute sămănta, lăsând de acești oaspeți nepoftiți și cu toate că bonul nu e destul de copt prin multe locuri sau și apucat de secerat.

Firește, că mai întâi seceră oamenii săcările, cari nefiind așa gustoase, ca grânele au mai scăpat de furia șoarecilor, așa că s'arată a fi destul de frumoase. Numai cât bieții țărani socotind că grânele e mai cu preț și mai gustos, au pus mai mult grâu, decât săcară, deaceia puțină hrană vor scoate din sămănta sămănată în anul acesta.

Astfel roada holdelor nu-i prea mângăie pe economi. O oarecare îngrijorare îi cuprinde pe plugari, când văd, că neîndurătorii șoareci, nemai având ce mânca prin holda se trag în ovese, ca să le pustiască și pe acelea, cari pe lângă toată vremea neprincioasă până acum s'au arătat a fi destul de frumoase, ba prin unele locuri sunt chiar frumoase.

Mai multă nădejde și mângăiere dau cucuruzele (porumbul), cărora le-a umbla

foarte bine în toate părțile. Sunt mari și frumoase cât și mai mare dragul să te uiți la ele.

Tot asemenea și *crumpenile* (gogoășele), cărora timpul schimbăcios le-a ajutat mult. Numai cât din prea multa umezeală a pământului, pare că nici lor nu le umblă chiar așa bine.

Celelalte semințe cum sunt oarzele, trifoaie sunt frumoase până acum.

Nici legumele nu se arată să fie rele. În deosebi ceapa și morcovul cresc de minune. Napii și varza nu prea iubesc umezeala. Pomilor nu le umblă nici prea prea, nici foarte foarte. Printre ele. Mere și prune sunt mai multe. Strugurii fâgăduesc o roadă mijlocie.

Cam în felul acesta le umblă la sămănăturile din anul acesta prin Țara Oltului, cuprinsul Târnavelor și alte ținuturi mai puțin cercetate de potopurile mari de apă cari în alte părți, au făcut stricăciuni mari de tot.

Din cele scrise se vede, că până acum nu stam chiar rău de tot, cum poate vom ajunge în vremea iernei, dacă nu s'or face nici cucuruzele, ca să mănec bieții plugari mămăligă măcar în locul prea puținii pâni ce le-au lăsat șoarecii.



### Starea timpului și a sămănăturilor din România.

Ploile destul de multe și de prisos din luna Maiu, a continuat și în această lună cu oarecare întrerupere. Din cauza acestor ploi multe din lucrările agricole a întârziat, ca săpatul porumbului (cucuruzului), plivitul viilor și seceratul cerealelor.

Dacă ploile ar fi fost mai rari, am putea zice că astăzi ne găsim în toial secerai și chiar al treieratului, fiindcă în anii mai puțin ploioși, pe la începutul lunii Iulie apărea în târgul din Braila grâu nou, care la vânzare hotăra aproape prețul adevarat și de mulțori aproape cât ținea campania agricolă-comercială. Holdele de grâu

în care cea mai mare parte a țării sunt destul de bune, sunt însă și localități atât în Moldova cât și în Muntenia, unde holdele sunt destul de neînsemnate, din lipsă de ploaie și din cauza vântului rece din luna Aprilie.

În cât privește cultura porumbului, în localitățile unde s'a putut sămăna mai de timpuriu și s'a putut săpa chiar a doua oară fiindcă a dat atât spicul cât și mătasea (floarea masculină și feminină).

În București, mai cu semă, suntem obicinuiți ca pe 1 Iulie să auzim strigând femeile *porumbel ferbinte*, sau *ferbinte porumbel*.

În multe localități ploile au fost însoțite de grindină, care a adus pagube semnificative, iar apele cari sau revărsat peste multe sămănături în unele părți ale țării, de asemenea au pricinuit pagube.

Socotite sămănăturile în totalitatea lor, sunt bune și avem acum trebuință de un timp liniștit pentru secerat, ca holdele să nu se scuture și snopi să nu putrezească pe câmp.

Livezile naturale ca și cele artificiale nu lasă nimic de dorit. Din cauza ploilor, iarba în livezile naturale a crescut atât de mult, în cât chiar în localitățile muntoase cositul va începe mai de vreme, ca și în alte localități.

Afară de holdele de grâu și de porumb, alte sămănături agricole, și zarzavaturile nu lasă nimic de dorit. În ce privește creșterea lor. Cu toate acestea zarzavaturile sunt scumpe, din cauza că zarzavagiile sunt înțeleși între ei, și ca motiv dau că din cauza ploilor, fructificarea la castraveți, devleci, etc., nu s'a putut face în condițiuni destul de bune.

În alți ani, pe la sfârșitul acestei luni erau câte 3—4 castraveți la 10 bani, acum e 10—20 de bani un castravete. Acelaș lucru se petrece și cu celelalte zarzavaturi.

Afacerile cu bucatele ca și prețurile în târgurile noastre, sunt aproape aceleaș ca în luna trecută.

Grâul, suta de kgr. s'a vândut cu 20

Și așa să pare, că o schimbare mare plutește în aer; fiindcă îndată ce ne-am întors în Sica, unde fiara asta nu m'a lăsat deloc să ies la țarm, acolo am auzit, că Jankeenii au sfârșit cu marele resbel civil. În Sitca o întrevedere urma pe cealaltă. Corvettul e plin cu documente și raporturi oficiale.

— Unii afirmă, că Țarul și americanii vor să atace în comun Anglia, voesc să atace British Columbia, și să împartă prada în comun. Alții apoi spun, că Țarul vrea să vândă Alasca Statelor Unite.

— Lucrul acesta nu-l pot crede; Romanoffi nu-și schimbă pământurile! — observă Orloff.

— Bine, să poate; dar peste cizzeci de ani Siberia va avea parte de o surprindere teribilă. Coroana Țarului nu poate ține în siguranță ambii țărmi a Oceanului.

Dacă însă vom lega o pretinie tare cu Americanii atunci năile noastre pot fi foarte bine provăzute în porturile Jankeene. Doar și acum avem două năi de războiu în San-Francisco.

— Poți avea dreptate, Pierre, — îi zise Orloff încet. — Dar ce are cu tine contelele Fersen?

Francezul a răs.

— Cine știe? Așa cred că mă vor trimite înapoi în Kodiak, sau în Sitka. Știi tu

Orlofe, că dacă noi am fi tot laolaltă, am putea fugi din robie. Odată eu am încercat să evadez. Îți voi povesti eu mai pe urmă cum am fugit pe-o năie în speranța că voi găsi vre-o barcă de pescari; dar excursia mea nu mi-a reușit, ci a dat greș.

— Vom fugi, sau vom muri împreună! — să jură Orloff sărbătorește.

— Vorbă să fie dar eu sunt așa de flămând ca un urs de ghiață, — zise Lefranc. — Hai să mănecăm acuma și după aceea să-mi povestești, că ce întâmplare a adus pe nepotul marelui Orloff în Nikolajevsk, pe țărmi sterpi ai Amurului.

Și Lefranc cu o poftă de lup s'a apucat de mâncare.

— Ear tu spune-mi, cum de soartea fatală, a silit pe nepotul generalului Lefranc să îmbrace haine de rob punându-l în șirul celor bătuți de amarul vieții. Ce curioasă e și viața omului!

— Ah, Fedor, earși acea veche poveste. Doar cunoști și tu zicala: Cherchez la femme!

Și a dat gât la un păhar de vutchi și și-a răsucit o țigare. Orloff îl privea cu tăcere, cum consumă Lefranc cu poftă cina.

— Cât de mare ți e pedeapsa?, — îl întrebă el cu toată seriozitatea.

— Zece ani. Mai am să mai petrec

încă șase ani în această viață mizerabilă, de îoi mai putea supraviețui. Dar a ta, mon chier ami?

— De trei ani mă tânguesc în acest infern și mai am încă doisprăzece ani, decumva nu să va depărta de lângă mine dușul cel negru a sorții maștere.

— Ridică-ți numai tot mai în sus privirea. Nu ți-e iertat a-ți pierde curajul. Cugetă-te la aceea că ce sânge curge în vinele tale! Prietenii tăi nu te vor uita, ci îți vor purta de grijă. Unchiul tău Ștefan...

Orlof deodată l-a întrerupt și i-a zis: — Oprește-te! Te rog nu mai continui!

Trupul întreg îi cutremura de aceasta mare durere sufletească. — Nu-mi mai aminti numele acesta! Omul acesta a murit sub loviturile mânilor mele! Nu mai am nici un prieten în lumea asta.

Lefranc l-a privit lung pe acest nefericit, care să plimba în sus și în jos prin odăe, ca un tigrul înfuriat.

— Pe unchiul tău Ștefan? Pe tutorul tău? — îl întrebă el cu mirare. — E imposibil! Spune-mi totul! L-ai omorât numai din întâmplare? Doar nu ești un ucigaș de rând!

(Va urma).

lei, Cucuruzul 14 lei, Cucuruzul cincantini 15 lei, Secara 18 lei, Orzul 13 lei, Ovăzul 12—13 lei, Meiul 13 lei, Fasolea cu 18—20 de lei.

#### x Rețeta pentru TORTA DE CIREȘE.

Punem: 50 dg. făină, un pachet de praf pentru copt alui Dr. Oetker, 10 dg. unt, 2 ouă,  $\frac{1}{8}$  litră lapte sau smântână și sare corespunzătoare. Cui îi place mai dulce mai poate pune încă 10 dg. de zahăr. Pregătirea se face așa: facem tortata în modul obișnuit, mai subțire sau mai groasă, după cum ne place și apoi o punem în tepsia unsă bine cu unsoare. De umplătură folosim cireșe fără sămături. Dacă cireșele sunt prea zămoase întărim aluatul cu făină și ceva zahăr.

Rețeta aceasta e de ajuns pentru două torte de mărime mijlocie.

## CĂRȚI, FOI și REVISTE.

A apărut: *Anuarul institutului pedagogic-teologic al arhidiecezei ortodoxe române transilvănene, al XXX-lea din Sibiu*, pe anul școlar 1913—1914, publicat de Dr. E. R. Roșca, director, cu următorul cuprins: 1) Relațiile bisericești ale Românilor din Ardeal cu Rusia, în veacul XVIII-lea, de Dr. Silviu Dragomir. 2) Știri școlare și cronica institutului. Cuprinde 144 pag. Statul personal al corpului profesoral are 1 director definitiv, 10 profesori, 1 duhovnic, 1 medic și un învățător la școala de aplicație. A) Secțiunea teologică a frecventat cursul I. 21. Cursul II. 20. Cursul III. 35. B) Secțiunea pedagogică a frecventat cursul I. 52. Cursul II. 27. Cursul III. 26. Cursul IV. 30 de elevi. Înmatriculați la secția teologică 76, la secția pedagogică 135. Laolaltă 211 elevi. — Inscriserile elevilor la institut se face la secțiunea pedagogică în 1 Septembrie, iar a elevilor din secțiunea teologică la 1 Octombrie, pentru anul școlar 1914—1915.

A apărut Nr. 6 din *Transilvania*, revista „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”. Director Oct. C. Tăslăuanu. Apare în fiecare lună sub îngrijirea unui comitet de redacție a secțiilor științifice-literare. Membrii „Asociațiunii” primesc *Transilvania* gratuit. Abonamentul pe un an 10 cor. în monarhie și în străinătate 12 cor. Redacția: Sibiu (N.-Szeben, strada Șaguna Nr. 6). Cuprinsul: Oct. C. Tăslăuanu: Cursurile „Asociațiunii”. I. Istoria universală în ultima jumătate a veacului al XIX-lea, conferința ținută de dl Dr. Ioan Lupăș, protopopul Săliștei. II. Istoria României dela 1850, rezumatul conferinței ținute de dl Dr. Ioan Ursu, profesor de istorie la universitatea din Iași. Sextil Pușcariu: Istoria literaturii noastre vechii: Capitolul III. Dr. O. G.: Școala activă. Vasile Zdrenghea: Folclor: Niculiț ficior de Sărb. Ghiță Cătănuța. Cronică.

A apărut Nr. 5 din *Convorbiri Literare*, anul XLVIII. București, Mai 1914. Director: S. Mehedinți. Cuprinsul: † D. Pușchilă: Furca de tors. Duiliu Zamfirescu: Vochița, (comedie în 3 acte). Eug. Ciuchi: Când se coboară-amurgul (versuri). Mircea Djuvara: Ideea de evoluție în filosofia Bergsoniană. A. Măndru: Scrisori Antice (poem). I. D. Ștefănescu: Admirația activă a operei de artă. Arthur Enășescu: Fantezie (versuri). I. Minea: Pierderea Amlașului și Făgarașului. P. Ștefănescu: Zeului Marte (versuri). Al. Vasilescu: O carte asupra războaielor lui Ștefan cel Mare cu Turcii. K. Douglas Wiggin: Rebecca dela Valea-Soarelui. Cronică literară: Fapte: Biologie: Rostul biologic al ornamentelor la animale; Fiziologie: Ultramacroscopie; Geografie: Alte insule și alte orașe; Medicină: Experiențe asupra „răului de munte”; Pedagogie: Herbartianii și „pedagogia socială”. Recensii: N. Cartoian: Scrisori inedite dela N. Bălcescu și I. Ghika; P. Stănescu-Bălăceanu: Organizarea învățământului rural; I. Ursu: Din influența politicii europene asupra politicii noastre; Felix Le Dantec: Considerations biologiques sur le Cancer; V. C. Vasiliu: Ce este proprietatea?... Cu privire la expropriere. Reviste: Natura: P. Mittei-

lungen; *Annales de Geographie; Deutsche Rundschau*. Al. Tzigara-Samurcaș: Cronică Artistică: Artiștii dispăruți: O. Smighelski. Onoriu I. Mironescu: Cronică școlară: Familia și școala. Dr. D. I. Bujor: Cronică economică: Cooperativele meseriașilor și cooperativele sătești. I. D. Ștefănescu: Pompiliu Eliade, Dumitru Pușchilă (Necrologuri). Bibliografie. — Abonamentul pentru Austro-Ungaria 12 coroane. Administrația: „Librăria Stănculescu” Bulev. Elisabeta 5. București.

*Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român*, ne-a trimis dela Biblioteca populară a Asociațiunii următoarele broșuri ce au apărut până acum: Nr. 34 *„Povestea unei coraane de oțel” de George Coșbuc*, cu un cuprins de 117 pag. — Nr. 35 *„Popa Tanda”, de Ioan Slavici*, cu un cuprins de 40 pag. — Nr. 36. *„Emigrația în America”* scrise de unul care a fost acolo, un cuprins de 64 de pag. — Nr. 37 *„Dela sate” de Ioan Agârbiceanu*, cu un cuprins de 96 pagini. Nr. 38. *„Sfaturi pentru popor și prelegere despre „Asociațiune”, de N. Iosif și R. Simu*, cu un cuprins de 60 pag. — Nr. 39. *„Pavei Cătana” de Dr. I. U. Jarnik*, cu un cuprins de 111 pag. Toate aceste broșuri folositoare, scrise de valoroși scriitori ai neamului nostru, le recomandăm spre citire poporului nostru. Asociațiunea dă dovadă, că să interesează de cultura poporului român și e de dorit ca să se înscrie câți mai mulți ca membri în sinul ei. Prețul broșurilor e numai 30 bani a fiecărei broșuri. Poporul nostru să poate convinge, că nu aruncă banii degeaba, îi primesc înzecit prin primirea broșurilor.

A apărut Nr. 40 din anul XVI. 1914. *Albina*, revistă enciclopedică populară. Apare în fiecare Duminică, sub îngrijirea unui comitet, cu un conținut de 40 pagini mari cu numeroase ilustrații și cu un material bogat și variat. Această bună revistă este vrednică de recomandat cetitorilor noștri, ce apare în București, str. Mântuleasa No. 9.

A apărut Nr. 9—10 din *Sănătatea și Viața fericită*, revistă ilustrată de medicină populară și articole instructive și distractive pentru familii. Apare în fiecare săptămână cu un conținut de 32 pagini mari, bogat ilustrate. Abonamentul 8 lei pe an. Redacția și administrația: București, Strada Triumfului Nr. 9. O recomandăm cetitorilor noștri cu toată căldura.

„*Meseriașul*” ziar oficial al „Uniunii Generale” și filialelor ei din țară, pentru apărarea intereselor meseriașilor din România, ce apare în București. Redacția și administrația Calea Victoriei Nr. 2. Conduc de un comitet de meseriași. Apare săptămânal. Prețul e 8 lei pe un an. Recomandăm acest ziar cetitorilor noștri interesați.

## Deschidere de prăvălie.

Subscrisul aduce la cunoștința On. public, că a deschis în Brașov, strada Hirscher Nr. 2, o

### Prăvălie de alimente, și coloniale

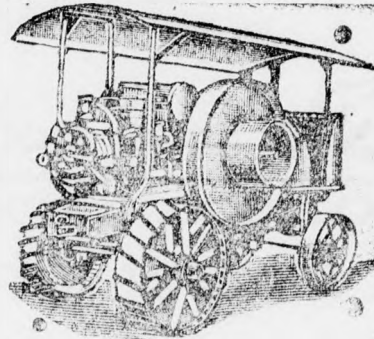
unde să capătă zilnic: legume, zarzavaturi, delicatose, fructe sudice, conserve de legumi. DEPOU de pește sărat și proaspăt zilnic, Brânzeturi și unt fin zilnic proaspet. Prețuri ieftine. Serviciu prompt.

— Expedarea să face zilnic și cu poșta. —

Rog Onor. public de a mă încredința cu prețuitele comande.

George Moșoiu.  
comerciant.

### Cele mai bune și neîntrecute.



Motorare de imblătit de sine mergătoare  
Motor de zdrobit piatră de sine mergător  
Horestre și mașini de tăiat lemne de sine mergătoare

Instalațiuni de mori cu motor de benzină, de product de gaz și de ulei brut  
Motorare pentru pluguri, cari se pot folosi și la imblătit și la transportat greutate.

Binevoii a vă adresa la firma

**KELLNER și SCHANZER**  
Budapest, Kálmán-utca 3.

„*OLTEANUL*”, foaie săptămânală socială culturală și economică să află de vânzare la tutungeria Gh. A. Dușescu, București, Calea Victoriei 113. (vis-à-vis de piața Amsei). — Pecum și la

LIBRĂRIA A. A. Stănculescu,  
Bulevardul Elisabeta Nr. 5. (Palatul Eforiei) București.

Editor-proprietar și redactor responsabil:  
CONSTANTIN POPP.

## Cine îmi scrie îndată, primește de tot gratuit o cutie de KOLA-TABLETE veritabile!

Cu plăcere trimit ori și cui, cine are nervi slabi, o probă din acest medicament. Acesta întărește nervii și prin aceasta întărește și sănătatea în așa un mod, încât se simte omul în curând viu și întreprinzător, ca și când ar fi dela natură astfel făcut. Kola-Dulz o să scutească și pe viitor nervii de slăbiciune. În interesul fiecărui cetitor al acestui inserat, care nu are nervi destul de tari, sau care ușor se obosește, sau care suferă de dureri de cap ori nu poate dormi, doresc ca să încerce Kola-Dulz, și va zice și acela ca și mulți alții:

### Eu nu mai am nervi!

Cei mai buni nervi sunt aceia, dela cari nu se simte nimic. Kola-Dulz e un amic al nervilor. E plăcut la folosire și urmare a acestui mijloc e o întărire durabilă. Kola-Dulz e de tot nevădit și se oferă la bărbați, femei și copii. Etatea nu are nimic de-a face. E un preparat real pentru întărirea nervilor. Kola-Dulz în tot locul este de lipsă, unde nervii se slăbesc sau se simt dureri, ori se fac observări neplăcute de nervi. Kola-Dulz singur fără asemănare! Scrieți-mi îndată o carte postală și cereți trimiterea gratuită a unei cutii de probă.

Farmacia Sfântului duh, Budapest, VI, Abt 608.  
(Heiligen Geist Apotheke)



La tipografia noastră se află de vânzare următoarele:  
Căntece din vremea veche, culese de Gh. Tulbure.  
Editura tipografică C. Popp, Făgăraș. Prețul 40 fill.  
Logodna dela Sfântu Ion, dramă populară în 4 acte de Augustin Szilágyi, prețul 1 cor. 20 b., + porto.  
Țiganul la pești, comedie populară într'un act în versuri hazlie, de Emanoil Corfariu cantor. Prețul 16 fill.

## DANIEL HAUPT Făgăraș

piața mare Francisc Iosif, lângă casele dlui dr. Șenchea.

### Magazin

Recomand mult On. public din loc și dela sate bine asortat și renumitul  
de **FERĂRIE**, de **VASE** pen-  
tru cuhnă, și de **UNELTE** (re-  
cuisite) pentru toate branșele  
de industrie, și economie.  
**Puști, Revolvere și patroane etc. Cuțite,**  
**Rezușuri, Pile** cu marcă, **Clește și Ciocane.**  
**Lanțuri** de totfelul și **cuie** de drot și de fer.  
**Castroane** și **oale** din blech și tuci smălțuite  
dela 1/4 litru până la 30 de litre. — **Ghilauă** și  
**sfledere** pentru mecanici (lăcătuși) și rotari dela  
16 fil. până la 12 cor. buc.

Cine cumpără din prăvălia mea se va convinge că numai articole bune, tari și solide să află și să  
**vând cu prețurile cele mai convenabile.** — Serviciu culant și prompt.

Rog Onor. public de o cercetare număroasă și de binevoitorul sprijin, sunt eu deosebită stimă

**DANIEL HAUPT, comerciant.**

### Masini

de săpat, de tăiat fân, paie și napi  
de sfărmat cucuruz, de sfloderit,  
**PLUGURI** de fier, **Grape, Sfledere** pentru fer  
și lemne. **Nocovalme, divano, firestreie** de  
mână și de șogere. — **Mașini** de fier (Sobe) din  
bleh și tuci. — **Mașini** de tuns. **Briceje** de ras.  
**Zaruri** (lăcate) pentru uși, ferestri, coastene și lăzi  
dela 30 fil. în sus până la 6 coroane bucata.

### Văpsăli

gata în oleiu, în toate colorile, pentru  
podini, uși, ferestri, pentru fier, blech,  
lemn și piatră, pentru zugrăvit, case, biserici și cruci.

### Avis fraților români!

Celor ce pleacă la Brașov, sau voese a trece sau  
vin din Regatul român, se nu uite a cerceta

### Restaurantul Nr. 5, din strada lungă (Brașov)

al **D-lui ȘTEFAN SUCIU,**  
unde să oferă mâncări gustoase, beuturi bune și  
curate, pe lângă prețuri modeste și serviciu prompt,  
precum și odai pentru călători.

### In atențiunea diletanților de teatru!

Acum a apărut și să poate căpăta  
in editura tipografiei o frumoasă piesă teatrală  
istorică-dramatică, scrisă de dl profesor in pen-  
siune din București, de origine din Poptelec  
(Transilvania) de **Ioan Pop Florantin**, cu titlul;

### Resărit de Soare (Tineretea lui Ștefan-Cel-Mare).

Tablou istorico-dramatic, in 2 acte,  
in frunte cu clișeul lui Ștefan-Cel-Mare și in text  
intercalat portretul cu o schiță biografică a ve-  
nerabilului profesor octogenar. Conține 0 pag.  
format 8°, — Prețul 60 fill. plus porto.

Să poate comanda la Tipografia lui  
**CONSTANTIN POPP, in Făgăraș. (Ung.)**

### Zarafia

compatriotului nostru oltean a d-lui  
**Dumitru Pop (Dejenariu)**  
din Brașov, strada Hirscher (teatru)  
o recomandăm tuturor aceloră cari merg sau să reântore  
din România.

### INȘTIINȚARE.

Subscrisul aduce la cunoștința Onor. public, că  
in Făgăraș, ulița Podului sub Nr. 46, in casale  
proprii, unde și până acum a fost bine aranjat un

### Atelier de Ferărie și Rotărie

pe care l'am aranjat cu **recvizite pentru fântâni**  
și cu **acarete economice.** Stă la dispoziție totdea-  
una gata **cară inregi și roate** din lemn de orice  
mărime, **mașini** de sămănat cucuruz și de săpat.

Rog onor. public, că la caz de trebuință la ori  
ce lucrări ce aparțin de branșele aceste și ori-ce  
**reparaturi și fântâni** din nou făcute, a mă onore  
cu prețurile comode, care le escut solid și prompt  
cu prețurile cele mai moderate.

Rogându-mă de sprijinul binevoitor. Cu stimă,  
**Szepesi Sándor,**  
măstru ferariu, rotariu și fântânariu.

### OSPĂTĂRIE NAȚIONALĂ, BUCUREȘTI.

Strada Academiei Nr. 21, aproape de Bulevardul Carol.

I să recomandă tuturor pasagerilor și es-  
cursiuniștilor din țară, cei-ce vizitează capitala  
București a cerceta in strada Academiei nr. 21

### „Ospătăria Enache“

a compatriotului nostru Oltean, aranjată din nou  
cu tot confortul, două sale și o curte pațioasă,  
unde să poate căpăta cea mai bună și aleasă

### BUCĂTĂRIE NAȚIONALĂ.

Difeite **Vinuri** indigene și streine.  
**Bere bună de Bragadiru.**

Diferite beuturi igienice și țuică curată.  
Serviciu culant. Prețuri moderate.

Cu stimă

**GHEORGE CISMAȘIU**

Ospătăria Națională, București.

### Anunțuri și Reclame

se primesc cu prețuri ieftine la administra-  
ția foaiei „Olteanul“ in Făgăraș str. Csăki nr. 3.  
cu prețurile cele mai ieftine.